

OPTA marktanalyse ontbundelde toegang

Reactie KPN op verzoek om dupliek VSA-SDF van 21 september 2011
(kenmerk: OPTA/AM/2011/202204)

KPN
Contactpersonen: mr. P.C. Knol / mr. I.M.A. van der Hart
Postbus 30 000
2500 GA Den Haag
paul.knol@kpn.com / iris.vanderhart@kpn.com

Kenmerk: R/11/U/113

6 oktober 2011

1. Inleiding

Het college van de OPTA heeft op 21 september jl. te kennen gegeven naar aanleiding van de consultatie van het ontwerpbesluit Ontbundelde toegang van 23 juni 2011 te overwegen de SDF-access verplichting te continueren en de VSA verplichting niet op te leggen. In het ontwerpbesluit had het college nog zijn voornemen geuit om de SDF-access verplichting in te trekken en een verplichting tot het opleveren van VSA op te leggen.

Het college verzoekt KPN, in het licht van de overweging van het college om de SDF-access verplichting te continueren en VSA niet op te leggen, om een reactie te geven op de zienswijzen van ET&T, UPC en Vodafone ten aanzien van het onderwerp VSA en SDF.

KPN wenst voorop te stellen dat noch het continueren van een SDF-access verplichting, noch het opleggen van een VSA verplichting in de komende reguleringsperiode proportioneel en passend is. Een SDF-access verplichting belemmert immers een verdere upgrade van het kopernetwerk en een VSA-verplichting is niet nodig gelet op het huidige WBA aanbod van KPN.

In onderstaande reactie zal KPN niet alle argumenten die inzake VSA en SDF in haar reactie op het ontwerpbesluit Ontbundelde toegang zijn uiteengezet herhalen. De reactie op het ontwerpbesluit dient volledig als onderdeel van deze reactie beschouwd te worden.

Alvorens haar reactie te geven wenst KPN kanttekeningen te plaatsen bij de zienswijze van UPC omtrent VSA en SDF. Het belang dat UPC heeft, is volgens KPN er vooral in gelegen om de concurrentiekracht van het kopernet zoveel mogelijk in te perken. Dit in tegenstelling tot de andere partijen die alleen op koper en/of glas actief zijn, zoals Vodafone en ET&T. KPN zal hierna dan ook alleen nader ingaan op de reacties van ET&T en Vodafone.

2. SDF-access verplichting beperking voor innovatie

KPN heeft in haar reactie op het ontwerpbesluit Ontbundelde toegang uitvoerig onderbouwd waarom naar haar mening de SDF-access verplichting ingetrokken dient te worden. KPN beschouwt het vervallen van de SDF-access verplichting als een logische stap. Het continueren van een SDF-access verplichting zal namelijk innovatie belemmeren. Het college erkent zelf in het ontwerpbesluit Ontbundelde toegang dat de behoefte aan capaciteit van afnemers relatief sterk stijgt en dat KPN een technische achterstand heeft op de kabelaanbieders. Een SDF-access verplichting beperkt KPN verder om de technische mogelijkheden van het kopernetwerk te benutten. Om deze reden overweegt het college nog in het ontwerpbesluit de SDF-verplichting in te trekken.¹ KPN constateert bovendien dat het college de upgrades aan het kopernetwerk van KPN tot hoeksteen heeft gemaakt van de reguleringsvisie voor de komende drie jaar. Het in stand houden van de SDF-verplichting doet afbreuk aan die reguleringsvisie.

Bovendien wenst KPN te benadrukken dat indien het college er alsnog voor kiest om de SDF-verplichting te continueren, het kopernetwerk niet alleen qua capaciteit verder op een achterstand wordt gezet ten opzichte van kabelnetwerken. Het leidt er ook toe dat op basis van de invulling van de toekomstige ND5 verplichting een tariefbodem ontstaat voor KPN en DSL aanbieders die de concurrentie met de kabelaanbieders belemmerd. Kortom, het continueren van de SDF-verplichting komt alleen de kabel ten goede.

KPN merkt overigens (nogmaals) op dat het al vijf jaar een SDF aanbod in de markt heeft staan. Desondanks is er geen enkele marktpartij die serieuze interesse heeft getoond in

¹ Zie rnr. 466 van het ontwerpbesluit ULL van 23 juni 2011.

deze dienst en de dienst wordt derhalve nog steeds niet afgenomen. Des te opmerkelijker is het dan volgens KPN dat het college overweegt om de verplichting tot het hebben van een SDF aanbod te continueren.

./.

Wat betreft de reacties van de overige partijen stelt KPN vast dat alleen ET&T kanttekeningen zetten bij het intrekken van een SDF-verplichting. KPN zal in bijlage 1 nader ingaan op de voornaamste argumenten die ET&T hiervoor aanvoeren.

Al met al concludeert KPN dat geen argumenten naar voren zijn gebracht die het college ertoe zouden moeten bewegen om alsnog te overwegen om de SDF-access verplichting in stand te houden in de komende reguleringsperiode. KPN doet dan ook een uitdrukkelijk verzoek aan het college om de SDF-access verplichting conform het ontwerpbesluit in te trekken.

3. VSA verplichting niet nodig gelet op WBA aanbod

Het college heeft in het ontwerpbesluit Ontbundelde toegang aangegeven voornemens te zijn een VSA verplichting op te leggen. Het college heeft nu te kennen gegeven te overwegen hiervan af te zien. KPN juicht dit voornemen van het college toe mede gelet op het feit dat ET&T en Vodafone net als KPN in hun reacties de nodige onzekerheid en onduidelijkheid hebben geuit inzake de (invulling van) een mogelijke VSA verplichting.

Vodafone en ET&T stellen in hun reacties dat (voor zover het college het zou overwegen) een (mogelijke) VSA verplichting voldoende mogelijkheden moet bieden aan afnemers om op een volwaardige manier met KPN te concurreren. Alleen dan zal het intrekken van een fysieke onbundelingsverplichting als redelijk beoordeeld kunnen worden. Zoals KPN in haar reacties heeft aangegeven dient het opleggen van een VSA toegangsverplichting geen doel op zich te zijn, maar veeleer een middel om het hoofddoel, te weten concurrentie op de retail breedbandmarkt, te ondersteunen. Volgens KPN wordt dit doel nu al bereikt met het huidige WBA aanbod van KPN en het aanvullende Wholesale Multi Play (WMP) aanbod. KPN acht het dan ook vanzelfsprekend dat er geen VSA-verplichting wordt opgelegd.

4. Conclusie

Op basis van de eerdere reactie van KPN inzake SDF en VSA op het ontwerpbesluit Ontbundelde toegang is KPN van mening dat het continueren van de SDF- verplichting niet proportioneel en passend is en in strijd is met de doelstelling van het Europese kader en de reguleringsvisie van het college. Het opleggen van een VSA-verplichting is dat eveneens. KPN ziet in de reacties van ET&T, Vodafone en UPC geen nieuwe elementen die tot een ander inzicht zouden moeten leiden. Voor zover KPN in haar eerdere reactie de indruk zou hebben gewekt dat het college een keuze dient te maken tussen het continueren van de SDF-access verplichting of het introduceren van een VSA-verplichting wenst KPN duidelijk te maken dat het van mening is dat gelet op de huidige marktsituatie alleen het intrekken van de SDF-verplichting en het niet opleggen van een VSA verplichting gerechtvaardigd is.

Tenslotte, voor zover het college er alsnog voor kiest om in de komende reguleringsperiode de SDF-access verplichting te continueren, dient het college in overweging te nemen dat er een proces ingericht wordt dat het mogelijk maakt om alsnog geleidelijk de SDF-access verplichting in te trekken. Deze geleidelijke intrekking van de SDF-access verplichting is dan de resultante van het feit dat in concrete cases c.q. gebieden het college laat zien dat het consumentenbelang voor beschikbaarheid en daadwerkelijke afname op korte termijn van een

verbeterd wholesale- en retailaanbod, als gevolg van een upgrade van het kopernetwerk (door o.a. vectoring en phantomring) opweegt ten opzichte van de regulatorische doelstelling over een mogelijke uitrol (op onbekende termijn) door andere partijen op SDF ten behoeve van het bestaande aanbod (dus zonder de upgrade).

Bijlage 1 - Inhoudelijke reactie op stellingen van ET&T inzake SDF-access verplichting

ET&T stellen: KPN heeft aangegeven, dat zij van plan is uit te rollen naar minimaal 60 grote straatkasten op een afstand van <1500 M vanaf de MDF mogelijk op afzienbare termijn een businesscase is voor alternatieve DSL aanbieders. Juist nu er een businesscase ontstaat op die locaties op basis van SDF-access voor alternatieve partijen, is het intrekken van de SDF access verplichting zonder een volwaardig alternatief niet passend.

KPN merkt op dat ET&T de enige partijen zijn die de suggestie wekt dat juist nu een mogelijke businesscase zou zijn voor SDF. Het is voor KPN volledig onduidelijk waarom er juist nu een mogelijke businesscase zou zijn voor ET&T. Ook in de buitenringen (>1500m) staan grote straatkasten en de partijen ET&T hebben daarvan nooit aangegeven SDF access te willen afnemen. KPN kan deze niet onderbouwde stelling van ET&T niet plaatsen. In aanvulling hierop verwijst KPN naar de Belgische beslissing van 1 juli 2011 met betrekking tot de analyse van de breedbandmarkten waarin op basis van een Analysys Mason onderzoek is vastgesteld dat een businesscase op basis van SDF-access moeilijk haalbaar is.² KPN is zich ervan bewust dat dit onderzoek zich beperkt tot de Belgische markt, maar voor zover het college overweegt om de SDF-access verplichting te continueren zou het een vergelijkbaar onderzoek moeten uitvoeren, alvorens te concluderen dat het opleggen van een dergelijke verplichting proportioneel en passend is.³

ET&T stellen: Partijen zijn van mening dat de introductie van vectoring en phantoming wellicht nog niet eens deze reguleringsperiode zal plaatsvinden. In aanvulling daarop wordt de toegevoegde waarde die KPN toekent aan vectoring en phantoming beperkt door (mogelijk) spectraal management dat KPN moet toepassen.

KPN merkt op dat ET&T op geen enkele wijze onderbouwen dat de introductie van vectoring en phantoming wellicht deze reguleringsperiode niet zal plaatsvinden. Zoals KPN extern heeft gecommuniceerd⁴ en aan OPTA heeft laten weten staan zowel pair bonding als vectoring en phantoming ruimschoots binnen de reguleringsperiode op de roadmap. Vectoring in 2012 en phantoming in 2013. De introductie van vectoring en phantoming zal dus wel degelijk deze reguleringsperiode nog plaatsvinden. Hoe snel de ontwikkelingen gaan wordt in onderstaand artikel nog eens bevestigd.

² Zie rnr. 559-561 van het Besluit van Belgische regulatoren met betrekking tot de analyse van de breedbandmarkten.

³ KPN verwijst in dit kader ook naar het onderzoek dat Analysys Consulting voor OPTA in 2007 heeft uitgevoerd: The Business Case for sub loop unbundling in The Netherlands.waarin ook kanttekeningen worden gezet of er een business case is voor SDF-toegang.

⁴ Zie presentatie van KPN Investor day van 10 mei.

Alcatel-Lucent offers VDSL2 vectoring to support 100-Mbps services⁵

September 22, 2011

Alcatel-Lucent (Euronext Paris and NYSE: ALU) has announced commercial availability of its version of VDSL2 Vectoring technology. The new capability, compliant to the ITU-T's G.vector specifications, is a noise cancelling technology that, when paired with channel bonding, can enable 100-Mbps service delivery to residences and businesses via VDSL2 networks.

According to Keith Russell, senior marketing manager, Wireline Fixed Access at Alcatel-Lucent, the VDSL2 Vectoring technology is based on in-house expertise and will support the 100-Mbps speeds over a distance of 400 m, or lower data rates over longer distances, thanks to its ability to eliminate cross-talk. At least six carriers have trialed the technology, and the company plans to announce a customer next week, he says. While the vectoring technology will be available this year, the ability to pair it with bonding will not be released until the first half of next year, Russell reveals.

VDSL2 Vectoring is available as line card upgrades to Alcatel-Lucent's 7356 ISAM REM (FD-2), 7330 ISAM FTTN (FD-8), and 7302 ISAM (FD-16) platforms. A Board-Level Vectoring card supports smaller applications and operates independently, while the pairing of multiple System-Level Vectoring (SLV) line cards and a Vectoring Processor line card can apply vectoring across an entire system. The Vectoring Processor card will oversee four SLV cards in the initial release; Alcatel-Lucent will expand its capacity to eight SLVs next year. Both the SLVs and the Board-Level Vectoring card will support 48-port operation and two- to eight-pair bonding.

Russell couched the technology in the context of the worldwide trend toward national broadband programs. While many such programs emphasize fiber to the home (FTTH), the VDSL2 technology will enable carriers to meet broadband service deployment objectives more quickly over existing infrastructure, he says.

Rob Gallagher, principal analyst and head of Broadband & TV Research at market research and analysis firm Informa -- who has advocated that FTTH is unnecessary in many cases to meet broadband service objectives - welcomed the announcement. "Alcatel-Lucent's plan to make VDSL2 vectoring commercially available is very timely," said Gallagher in a quote provided to the press. "Service providers and governments have stated their intent to boost broadband speeds to consumers and businesses alike, but the challenges associated with comprehensive fiber-to-the-home deployments have been a major obstacle. VDSL2 Vectoring promises to bring speeds of 100 Mbps and beyond to advanced copper/fiber hybrid networks and make superfast broadband speeds available to many more people, much faster than many in the industry had thought possible."

Ten overvloede merkt KPN op dat, ongeacht hoe snel de ontwikkelingen gaan inzake vectoring en phantoming, in ieder geval vaststaat dat het continueren van de SDF-access verplichting de snelheid van deze ontwikkelingen alleen maar beperken.

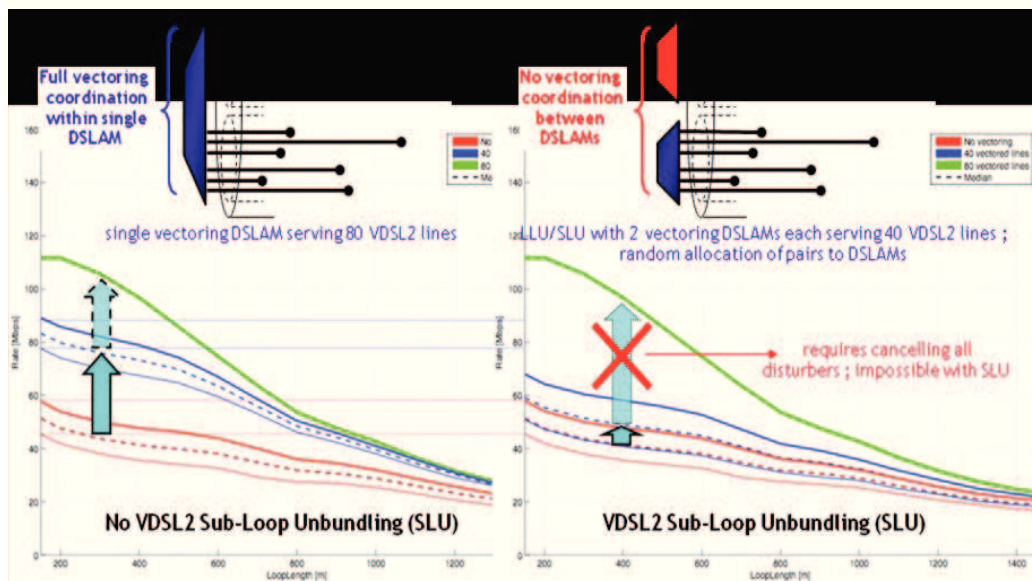
Over het mogelijk toepassen van spectraal management voor vectoring, stelt KPN het volgende. In principe behoeft vectoring niet in het spectraal management behandeld of afgesproken te worden. In het spectraal management wordt het spectrale beleid bepaald; welke signalen worden waar toegelaten, om het breedband gebruik in het koperen aansluitnet maximaal te maken. Vectoring is een techniek om overspraak terug te rekenen. Het staat iedere partij vrij dat te doen. Maar aangezien de techniek alleen voor VDSL geldt en bij korte afstanden, is het alleen voor partijen die vanaf de straatkast VDSL leveren, van toepassing.

KPN heeft op basis van onderzoeken duidelijk gemaakt dat een SDF-verplichting vectoring en phantoming niet mogelijk maakt. Het college stelt dit zelf overigens ook vast in haar ontwerpbesluit. In aanvulling hierop verwijst KPN naar een presentatie van Alcatel Lucent zoals weergegeven in de Belgische beslissing van 1 juli 2011 met betrekking tot de analyse van de breedbandmarkten.⁶

Daarin is onder meer opgenomen:

⁵ <http://www.lightwaveonline.com/fttx/news/Alcatel-Lucent-offers-VDSL2-vectoring-to-support-100-Mbps-services-130348578.html?cmpid=EnlDirectSeptember222011>.

⁶ Zie figuur 5.16 van het Besluit van Belgische regulatoren met betrekking tot de analyse van de breedbandmarkten.

Figuur 5.16: impact van digital line management: zonder ontbundeling van het subaansluitnetwerk (links) en met ontbundeling van het subaansluitnetwerk (rechts) (bron: Alcatel-Lucent)

ET&T stellen: OPTA dient dus niet alleen de mogelijkheden die vectoring en phantoming bieden, maar ook de mogelijkheden van MiMo mee te nemen in haar overweging SDF-access al dan niet in te trekken.

KPN verwijst naar haar reactie op het ontwerpbesluit Ontbundelde toegang en de antwoorden die TNO heeft gegeven inzake MiMo en de (niet) toepasbaarheid ervan.

ET&T stellen: OPTA besteedt geen aandacht aan alternatieven voor het intrekken van SDF-access.... Door het zonder meer intrekken van SDF-access verliest KPN mogelijk concurrentiedruk. Concurrenten kunnen daarna KPN alleen nog maar volgens op basis van VSA diensten die door KPN in de markt gezet worden. OPTA kan dit oplossen door concurrenten ook toe te staan uit te rollen naar subloop door het First come, First served principe te hanteren.

KPN heeft moeite om deze stelling van ET&T te volgen. Hoe kan het intrekken van de SDF-access verplichting ertoe leiden dat KPN mogelijk concurrentiedruk verliest als er überhaupt geen SDF-access wordt afgenomen? KPN heeft ook moeite om het pleidooi van first come, first served van ET&T te volgen. Dat zou betekenen dat KPN in een aantal gebieden mogelijk niet zelf haar eigen infrastructuur zou mogen gebruiken. Dat lijkt KPN niet proportioneel, zeker gezien het feit dat kabelaanbieders geen enkele beperking kennen voor het gebruiken van de eigen infrastructuur.

ET&T stellen: Partijen zijn van mening dat OPTA louter heeft gekeken naar de voordelen (op korte termijn) van KPN door het intrekken van SDF verplichtingen, de nadelen van het verdwijnen van de SDF verplichting voor concurrenten niet heeft meegenomen en eveneens niet prospectief heeft meegewogen welke alternatieven er binnen de reguleringsperiode zijn voor (a) vectoring en phantoming en (b) voor het intrekken van de SDF access verplichting.

KPN signaleert een merkwaardige tegenspraak in de reactie van ET&T. Eerst betwijfelen ET&T dat vectoring en phantoming deze reguleringsperiode te verwachten zijn. Vervolgens stellen ET&T dat het college louter heeft gekeken naar voordelen op korte termijn voor KPN bij het intrekken van de SDF-verplichting. Deze voordelen betreffen juist het kunnen invoeren van vectoring en phantoming. Ook het pleidooi voor het meewegen van alternatieven voor vectoring en phantoming is merkwaardig. ET&T lijken te vergeten dat de kabelnetwerken op dit moment een factor 6 hogere snelheid kunnen bieden dan ADSL2+. Ook hebben kabelbedrijven bij monde van onder andere NLkabel diverse malen aangegeven de ambitie te hebben om die snelheid verder op te voeren. Tegen die achtergrond resteert KPN geen alternatief dan alle technische mogelijkheden die op de markt verkrijgbaar zijn om de capaciteit van het kopernetwerk te vergroten te benutten. KPN kan zich niet veroorloven om welke technologie dan ook onbenut te laten vanwege het enkele feit dat daarmee een tot dusverre ongebruikte toegangsvorm in stand zou kunnen blijven.